CTET / TET Exam - Sanskrit Important Questions

संस्कृत के महत्वपूर्ण प्रश्न

1.	"अष्टाध्यायी" इत्यस्य ग्रन्थस्य रचनाकारः कः? उत्तर- पाणिनिः
2.	अष्टाध्याय्यां कति अध्यायाः ? उत्तर- अष्टौ
3.	अष्टाध्याय्यां कति पादाः ? उत्तर- ३२
4.	सिद्धान्तकौमुदी इत्यस्य रचयिता क: ? उत्तर- भट्टोजिदीक्षित:।
5.	बालमनोरमाटीकाया: कर्ता क: ? उत्तर- वासुदेवदीक्षित:।
6.	तत्त्वबोधिनीव्याख्याया: कर्ता क: ? उत्तर- श्रीज्ञानेन्द्रसरस्वती ।
7.	प्रक्रियाकौमुदी इत्यस्य ग्रन्थस्य कर्त्ता कः ? उत्तर- रामचन्द्रः
8.	अष्टाध्याय्यां प्रत्याहारसूत्राणि कति ? उत्तर- चतुर्दश।
9.	प्रत्याहारसूत्रेषु कोऽयं वर्ण: द्विरनुबध्यते ? उत्तर- णकार:।
10.	प्रत्याहारसूत्रेषु कोऽयं वर्ण: द्विरुपदिष्ट: ? उत्तर- हकार:।
11.	किमर्थमुपदिष्टानि प्रत्याहारसूत्राणि ? उत्तर- अणादिप्रत्याहारसंज्ञार्थानि।
12.	वेदपुरुषस्य मुखात्मकं वेदाङ्गं किम् ? उत्तर- व्याकरणम् ।

Careerdost

13.	हकारादिषु अकार: किमर्थम् ? उत्तर- उच्चारणार्थ:।	
14.	सूत्राणां प्रकाराः कति ? के ते ? उत्तर- सप्त- संज्ञा,परिभाषा, विधि:, नियम:, निषेधः, अतिदेश:,अधिकार:।	
15.	व्याकरणस्य कति सम्प्रदायाः सन्ति ? उत्तर- अष्टौ ।	
16.	किं नाम संज्ञासूत्रम् ? उत्तर- संज्ञासंज्ञिसम्बन्धबोधकं सूत्रम् ।	
17.	किं नाम परिभाषात्वम् ? उत्तर- अनियमे नियमकारिणीत्वम् ।	
18.	किं नाम विधिसूत्रम् ? उत्तर- आगम-आदेशादिविधायकं सूत्रम् ।	
19.	सम्प्रति व्याकरणस्य प्रतिनिधिग्रन्थः कः ? उत्तर- शब्दानुशासनम् ।	
20.	को नाम नियम: ? उत्तर- सिद्धे सति आरभ्यमाण: विधि: नियम: ।	
21.	को नाम अतिदेश: ? उत्तर- अविद्यमानस्य धर्मस्य विद्यमानत्वकल्पनम् ।	
22.	किं नाम अधिकारत्वम् ? उत्तर- स्वदेशेफलशून्यत्वे सति उत्तरत्र फलजनकत्वम् ।	
23.	अष्टाध्याय्याः प्रथमसूत्रं किम् ? उत्तर- वृद्धिरादैच् ।	
24.	अन्त्यहलाम् इत्संज्ञाविधायकं सूत्रं किम् ? उत्तर- हलन्त्यम् (१.३.३)	
25.	अनुनासिकाचाम् इत्संज्ञाविधायकं सूत्रं किम् ? उत्तर- उपदेशेऽजनुनासिक इत् (१.३.२)	
26.	आदिरन्त्येन सहेता (१.१.७१) इति सूत्रेण किं विधीयते ? उत्तर- प्रत्याहारसंज्ञा ।	

Careerdost

27.	प्रत्याहारेषु इतामग्रहणे किं प्रमानम् ? उत्तर- अनुनासिक इत्यादिनिर्देश:।	
28.	कस्य ह्रस्व: , दीर्घ:, प्लुत: इति संज्ञा ? उत्तर- एकमात्राकालिकस्य अच: ह्रस्व: इति, द्विमात्राकालिकस्याच: दीर्घ: इति, त्रिमात्राकालिकस्य अच: प्लुत: इति संज्ञा।	
29.	अनुनासिकसंज्ञासूत्रम् किम् ? उत्तर- मुखनासिकावचनोऽनुनासिक:(१.१.८)।	
30.	अकारस्य कति भेदा: ? उत्तर- अष्टादश ।	
31.	लृवर्णस्य क: भेद: नास्ति ? उत्तर- दीर्घ: ।	
32.	एचां क: भेद: नास्ति ? उत्तर- ह्रस्व: ।	
33.	सवर्णसंज्ञासूत्रं किम् ? उत्तर- तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम् (१.१.९) ।	
34.	कण्ठस्थानं केषां वर्णानाम् ? उत्तर- अकुहविसर्जनीयानाम् ।	
35.	तालुस्थाने के के वर्णा: निष्पद्यन्ते ? उत्तर- इचुयशा:। (इ,ई,च्,छ्,ज्,झ्,ञ्,य्,श्)	
36.	केषां वर्णानाम् उत्पत्तिस्थानं मूर्धा ? उत्तर- ऋटुरषाणाम् ।	
37.	लृतुलसा: कुत्र निष्पद्यन्ते ? उत्तर- दन्तेषु ।	
38.	उपूपधमानीयानाम् उत्पत्तिस्थानं किम् ? उत्तर- ओष्ठौ।	
39.	ञमङणनानां क: अधिक: गुण: ? उत्तर- नासिका ।	

Careerdost

40.	वकारस्य निस्पत्तिस्थानं किम् ? उत्तर- दन्तोष्ठम् ।
41.	अनुस्वार: क्व निष्पद्यते ? उत्तर- नासिकायाम् ।
42.	प्रयत्न: कतिविध: ? उत्तर- द्विविध: ।
43.	तौ प्रयत्नौ कौ ? उत्तर- आभ्यन्तर:, बाह्य: ।
44.	आभ्यन्तर: कतिविध: ? उत्तर- पञ्चविधः ।
45.	ते आभ्यन्तरा: के ? उत्तर- स्पृष्टम् , ईषत्-स्पृष्टम् , विवृतम् , ईषत्-विवृतम् , संवृतम् च ।
46.	स्पृष्टप्रयत्न: केषां वर्णानाम् ? उत्तर- स्पर्शानाम्।
47.	ईषत्स्पृष्टं केषां वर्णानाम् ? उत्तर- अन्त:स्थानाम्।
48.	केषां वर्णानां विवृतप्रयत्न: ? उत्तर- ऊष्माणां स्वराणाञ्च ।
49.	कस्य संवृतम् ? उत्तर- ह्रस्वस्य अकारस्य प्रयोगे संवृतम्।
50.	विवृतस्य अकारस्य संवृतत्वं केन सूत्रेण विधीयते ? उत्तर- अ अ (८.४.६७)
51.	पूर्वत्रासिद्धं (८.२.१) कीदृशं सूत्रम् ? उत्तर- अधिकारसूत्रम् ।
52.	यमो नाम क: ? उत्तर- वर्गेषु आद्यानां चतुर्णां पञ्चमे वर्णे परे पूर्व सदृश: कश्चिद् वर्ण: " यम:" भवति।
53.	स्पर्शवर्णा: के ? उत्तर- ककारादारभ्य मकारपर्यन्तम्। (कादयो मावसानाः ।

Careerdost

54.	अन्त:स्था: के ? उत्तर- य्, र्, ल्, व् ।
55.	ऊष्माण: के ? उत्तर- श्, ष्, स्, ह् ।
56.	स्वरा: के ? उत्तर- अच: ।
57.	को नाम जिह्वामूलीय: ? उत्तर- ॅ क ॅ ख इति कखाभ्यां प्राग् अर्धविसर्गसदृश: ।
58.	उपध्मानीयो नाम क: ? उत्तर- ॅ प ॅ फ इति पफाभ्यां प्राग् अर्धविसर्गसदृश: ।
59.	सवर्णग्राहकं सूत्रं किम् ? उत्तर- अणुदित्सवर्णस्य चाप्रत्यय:(१.१.६८)
60.	बाह्यप्रयत्ना: कति ? उत्तर- एकादश ।

Careerdost